

Tasavallan presidentti **Sauli Niinistö** on julkaissut kaksi kirjaa, *Viiden vuoden yksinäisyys* (Teos 2005) ja *Hiljaisten historia* (Teos 2007). Luin näistä ensimmäisen aikanaan tuoreeltaan ja ällistyin: kuivana talousmiehenä ja juristina pitämäni Niinistö osasi kirjoittaa, ja hyvin. Toinen kirja vain vahvisti vaikutelmaa: Niinistö osaa paitsi kirjoittaa myös hypätä varsin erilaisen, myös ns. maan hiljaisten, housuihin.

Niinpä ei erityisesti ihmetyttänyt, että Niinistö valitsi lopulta uudeksi puolisoikseen naisen, jonka erityisosaamisalue on runous. **Jenni Haukio** on julkaissut kolme runokirjaa, joiden pohjalta Hesarin kulttuuriosasto julkaisi Niinistön virkaanastujaispäivänä (1.3.) näytävän jutun. Kolme sanataiteilijaa oli saanut valita Haukion tuotannosta oman mielirunonsa, joita he jutussa myös kommentoivat. Sivun kainalot jutussa toimittaja Katri Kallionpää toteaa, että ”Suomi saa siis taas hyvin kirjallisen presidenttiparin”.

Sauli Niinistön kirjalliset kyvyt tulivat paikoitellen esiin myös virkaanastujaispuheessa. Mieleen jäi erityisesti seuraava kohta, jonka toiston ja listauksen rytmisissä ja sen vaihtelussa on retorista voimaa ja värikkyyttä:

”Vanhoista suomalaisista arvoista tärkein liittyy työn ee-

tokseen, suomalaiseen työmoraaliin.

Kunnioitan sellaista suomalaista, joka tekee velvollisuutensa eikä pidä itsestään meteliä. Kunnioitan sellaista suomalaista, joka on rakentanut tämän maan tehtaassa, toimistossa, pellolla, yrityksessä tai kodissa. Hänen maailmankuvansa ja arvonsa on ansaittu.

Yhtä lailla kunnioitan sellaista suomalaista, joka poikkeaa muista ja tekee omiaan – insinööriä joka poistaa turhan mutkan tuotannosta; virkailijaa joka ei taivu tarpeettomaan byrokraatiaan; taiteilijaa joka luo uuden perspektiivin; rakennusmiestä joka löytää käytännön ratkaisun; yrittäjää joka näkee mahdollisuuden siellä missä muut eivät.

Tarvitsemme näiden suomalaisuuksien summaa. Tarvitsemme ennakkoluulottomia menestyjiä ideoineen, ja tarvitsemme myös vakaata suomalaista väkeä tekemään näistä ideoista totta.”

Perusviesti on vetoava: meitä kaikkia, suomalaisen osaamisen summaa, tarvitaan. Ja muualla puheessa Niinistö tähdensi, että myös niistä, jotka ovat eri syistä työn ulkopuolella ja vaikeuksissa, on pidettävä huolta. Näin puhuu mies, joka todella haluaa koko kansan presidentiksi. Seuraavat kuusi vuotta näyttävät, miten hän sen tekee.

Kaksi viimeisintä runokirjaansa, *Siellä minne kuuluisi vibreää ja maata* (2003) ja *Sinä kuulet sen soiton* (2009) Jenni Haukio on julkaissut turkulaisen pien-

kustantamon Savukeitaan kautta. Tuore Parnasso (1/2012) kertoo laveasti Savukeitaan historiasta ja sen voimamiehestä, nyt 29-vuotiaasta **Ville Hytösestä**. Hytönen perusti yrityksensä kymmenen vuotta sitten ja on tähän mennessä ehtinyt julkaista parisataa nimikettä – kirjallisuutta laidasta laitaan, mutta ennen kaikkea runokirjoja ja esseekokoelmia. Parnasson jutun tehnyt Karri Kokko on haastatellut lukuisia Hytösen hyvin tuntevia ihmisiä. He kaikki tuntuvat olevan yksimielisiä Hytösen persoonan laadusta ja tavasta toimia kustantajana. Kokko antaa Jenni Haukion haastattelusitaatin kiteyttää:

”Vilillä on avara sydän ja vanha sielu. Hänessä on pohdiskelevaa älyllisyyttä ja humanistista lämpöä. Lukeneisuutensa ohella hänellä on sellaista ihmisyyttä ja lähimmäisyyttä koskevaa viisautta, jota ei voi opetella oppia. Ville on suvaitsevainen, keskustelevalta ja utelias koko maailmaa ja sen ilmiöitä kohtaan. Hän on läpikotaisin taiteilija, hyvin epäitsekäs sellainen. Hän jaksaa väsymättömästi kannustaa omia kirjailijoitaan ja kaivaa esiin sen, mikä heissä on kirjallisesti parasta.”

Luonnehdinta selittää Karri Kokon mielestä sen, miksi Jenni Haukio on pysynyt Savukeitaan tallissa, vaikka muitakin ottajia olisi arvatenkin ollut.

”Rahaa on mukava olla, ja se on välttämätöntäkin hyvien asioiden toimeenpanemiseksi, mutta raha ei saa olla toiminnan päämäärä.

Raha on väline, ja talous on tapa organisoida sen ansaitsemiseksi tarvittava toiminta. Kunta ei ole yritys. Talouden, niin kansantalouden kuin julkisen talouden, on oltava terve, jotta voidaan toteuttaa varsinainen päämäärä, ihmisten parempi elämä. Esitin joskus nämä ajatukset parille ekonomistille ja sain vastauksen, josta en ymmärtänyt yhtään mitään. Luultavasti hekään eivät ymmärtäneet esitystäni. Jostain syystä taloustieteessä elää *homo economicus*, joka toimii aina taloudellisesti ja rationaalisesti ja maksimoi oman etunsa. Sanokaa sille terveisiä, jos näette. Tällainen toiminnan tapa ja sen tulos ei ole kaikkien etu, eikä se pitkällä aikavälillä ole edes harvojen etu.” (Pentti Arajarvi, HS-Kuukausiliite 3/12)

YP:n toisessa nettiblogissa eli YB:ssä **Pauliina Seppälä** analysoi (8.2.) käytyjä presidentinvaaleja. Tässä tekstin loppuosa:

”Liiketutkijat Ron Eyerma ja Andrew Jamison ovat kirjoittaneet taiteen, erityisesti musiikin, kyvystä kantaa sosiaalisten liikkeiden viestejä ja levittää niitä yli sen mihin sanat ulottuvat. *Ensin uppoaa*

musiikki, sitten sanoma. Musiikin kautta voidaan myös lanseerata aikaisempien liikkeiden ajatukset uudessa tilanteessa ja hyödyntää niihin kollektiivisesti liittyviä tunnemuistoja.

Yhteiskunnalliset murroskaudet ovat tilaisuuksia, joissa uudetkin taiteilijat voivat päästä äkkiä maailman kartalle ladatessaan yhteiskunnallisesta muutosliikkeestä valovoimaa. Liikkeet taas eivät saa mitään aikai-

seksi pelkällä valistamisella, on kosketettava syvälle ruumiiseen – koko sosiaalisen minämme vuosien varrella kasaantuneisiin kerrostumiin, useimmiten tiedostamattomiin sellaisiin.

Tästä syystä juuri Ultra Bra ja elokuvanäyttelijät saivat vihat niskaansa. Heidän mukaan ottamisensa kertoi eri viestiä kuin Haavisto, tiesivät he itse sitä tai eivät. Jos vastassa oli Niinistö ja Haavisto, joista perussuomalaiset eivät pitäneet kummastakaan, ja Ultra Bra ja elokuvateollisuuden into ratkaisi tilanteen Niinistön hyväksi, mikä oli erottava tekijä?

Vastaus löytyi Bourdieultä. Kyse oli kulttuurisen ja taloudellisen pääoman välisestä valtakamppailusta, joka on pohjavireenä kaikessa yhteiskunnallisessa toiminnassa. Ultra Bra edustaa paitsi kulttuuripääomaa, myös perittyä, vanhaa kulttuuripääomaa. Vihreydessä ei ole mitään erityisen kulturellia sinänsä. Mutta aika usein se sotii taloudellista pääomaa vastaan. Siksi kulttuuri-ihmisten on helppo olla vihreitä.

Suomi taas ei noin kokonaisuudessaan ole mikään kulttuuripääoman maailmankeskus. Taloudellista pääomaa on suhteessa enemmän, ja suurella osalla ei ole erityisen paljon kumpaakaan. Niinistö edustaa korkeaa taloudellista pääomaa – ja tietysti myös kohtuullisen suurta kulttuurista pääomaa, ja Haavisto samaa mutta toisinpäin. Tässä mielessä ehdolla oli kaksi eliitin symbolia.

Maailma on taas liikkeessä. Rakenteet murtuvat ja sosiaalisia liikkeitä syntyy. ”Kansa” vastaan eliitti, kulttuuri vastaan talous. Haaviston symbolikseen ottaneesta joukosta kuulemme

vielä. Se on sosiaalisen median ja globaalisti kuranttiin populaarikulttuurisen pääoman voimaannuttama sukupolvi, joka haluaa vallan takaisin tekijöille, osajille – ja pois suuromistajilta. Tässä taistelussa se ei tule kaihtamaan tunnetta, kulttuuria ja henkisiä johtajia. Eikä poliittikkakaan ole enää tylsää. Se on non.”

YP:ssäkin (2/2008) julkaissut **Päivi Uljas** tohtoroitui helmikuussa väitöskirjalla ”Hyvinvointivaltion läpimurto”. Hesarin Kuiskaja-palsta kertoi (18.2.), että väitöstilaisuutta vavahdutti (epä)akateeminen *svoboda*:

”Porthanian kakkossali täytyi naurusta ja aplodeista. Uljas artikuloi vapaasti ja epäsiististi, eikä liioin vastaväittäjä **Kari Teräksen** sanailua voi kuivakaksi mainita. Koettiin sekin ihme, että kustos, pidättyvä ja aina ahdistunut **Juha Siltala** puhkesi nauramaan – useamman kerran.

Tradition rappiota korosti se, että suuri osa yleisöstä oli harmaahapsisia duunareita. Uljas oli haastatellut satoja 1950–60-lukujen perustyöläisiä, joista monet nyt puolestaan tarkastivat tutkimuksen. Moiseen proleryntäykseen ei ole jouduttu sitten **Mauno Koiviston** väitöksen 1956, jolloin satamajätkät täyttivät Turun yliopiston. Kauanko Akatemia näitä kestää?”